

Omstart för Skrubbas miljödiplomerings 2021

Odlar/Miljögruppens arbete med miljödiplomeringsen pausades för några år sedan. Orsaken var att föreningen hade fastnat i punkten om Eldning. Vi är en av de få föreningar i Stockholm som inte är miljödiplomerade. Det är synd och vi tror inte heller att det är en rättvisande bild. Många av oss medlemmar arbetar och värnar om en hållbar miljö på sina lotter. Medlemmar har initierat flera småprojekt, som gemensam förbytarlåda, pallkrage för plantbyte och insektshotell och fjärillsrestaurang i lekparken.

Nu har gruppen börjat titta på frågan igen och startat upp med studiecirkel. Vi är alla positivt överraskade av det omarbetade materialet. Vi upplever att det är ett lättillgängligt och mer vardagsnära material med information och uppmaningar om hur vi på ett enkelt sätt kan ställa om i våra vardagliga göromål i stugan och på lotten. Det förra materialet kändes mer som 'pekpinnar' och med olika saker som skulle gå runt och räknas.

MILJÖDIPLOMERINGENS GRUNDER

Jord och odling

Undvik konstgödning och kemiska bekämpningsmedel. Använd naturlig gödning och kompost av det egna trädgårdsavfallet för en levande och bördig jord. Täck öppen jord med gräsklipp, halm, flis, löv och grüngödslingsväxter som ger näring, bevarar fukt och hindrar ogräs. Förebyggande åtgärder Odl motståndskraftiga sorter och samodla gärna grönsaker och blommor. Skapa en växtföljd i grönsakslandet.

Biologisk mångfald – grunden för allt liv

Gynna artrikedomen bland växter och djur med blommande växter från tidig vår till sen höst, insektshotell, fågelholkar och fågelbad, död ved och stenar. Spara gärna en bit gräsmatta som äng.

Smart bevattning

Återanvänd gråvatten och se till att vattnet kommer ner i jorden – undvik vattenspridare.

Använd produkter med låg miljöpåverkan

Återanvänd gärna gammalt friskt virke. Undvik tryckimpregnerat virke. Om plast används ska den vara av en kvalitet som håller i många år. Naturliga färger baserade på t.ex. linolja, slam och silikat är mindre miljöskadliga än plastfärger. Använd hand- eller eldrivna gräsklippare och redskap, och samordna delningstjänster och inköp av gödsel, jord m.m. för att minimera transporter. Använd alltid miljömärkta rengöringsmedel.

Smart för klimatet – och för ekonomin

Hållbara beslut är också ekonomiska. Med smart bevattning, marktäckning och användning av regnvatten minskar föreningens vattenkostnad. Solceller kan på sikt minska kostnaden för el. Återbruk, delning av maskiner och verktyg leder till färre och mer långsiktiga inköp vilket minskar både konsumtion, transporter och mängden grovsopor.

Miljödiplomeringen bidrar till att uppfylla FN:s 17 globala mål i Agenda 2030 som syftar till att rädda klimatet och säkra en hållbar utveckling.

Så här går det till

Beslut att miljödiplomera föreningen är ett demokratiskt beslut som tas på årsstämman. Bilda en miljögrupp med intresserade medlemmar i föreningen. Gör en tidplan och dela upp arbetet i gruppen. Involvera gärna andra medlemmar för olika uppgifter. Starta en Studiecirkel där ni går igenom och uppnår kriterierna tillsammans. När ni har klarat de 8 kriterierna, skickat in checklista och områdesbeskrivning och blivit miljödiplomerade skriver Koloniträdgårdsförbundet gemensamt med er, ett brev som berättar om detta till ansvarig i er kommun.

8 kriterier för att uppnå miljödiplomering

1. INFORMATION TILL ALLA MEDLEMMAR

Föreningens medlemmar får information om föreningens miljödiplomeringsarbete och vad det innebär.

Berätta vid medlemsmöten och årsmöten, på anslagstavlor, genom utskick att miljödiplomering pågår. Länka till koloni.org/miljodiplomering på föreningens hemsida. Genom att låta alla medlemmar göra webbenkäten når ni ut med information. Information ges till nya medlemmar vid kontraktsskrivning och till dem som anmäler sig till kö- och intresselista.

2. KOMPOSTERING

Alla medlemmar komposterar trädgårdsavfall på den egna lotten.

En levande och bördig jord behöver naturlig gödning och kompost. Låt det egna trädgårdsavfallet bli till mullrik och lucker jord genom det lokala kretsloppet där växtrester, gräs och flisade grenar blir till värdefulla resurser när de återförs till jorden. De bryts ned av mikroorganismerna och ger jorden de näringsämnen som växterna behöver och förbättrar jordens struktur och förmåga att hålla kvar vatten. Kompostering kan göras på olika sätt, ytkompostering, direktkompostering, nedgrävning, fermentering eller i en kompost för trädgårdsavfall.

Vi avråder från gemensam kompost på grund av spridning av sjukdomar och invasiva främmande växtarter

3. JORDFÖRBÄTTRING OCH GÖDSEL

I föreningen används endast naturlig jordförbättring och gödsel – ingen konstgödning!

En frisk jord är full av liv. För att få en frisk och levande jord tillsätts organiskt material. Mikroorganismer som bakterier och svampar samarbetar med insekter och maskar för att bryta ned det organiska materialet som blir till näring och tas upp av växternas rötter.

Bra att tillföra jorden är:

- komposterat eller fermenterat trädgårds- och hushålls- avfall
- stallgödsel från häst, ko, får, höns
- biokol, ben- och blodmjöl, alger och tång, vedaska
- gödselvatten baserat på näringsrika växter som nässlor, åkerfräken och vallört
- "guldvatten" av utspädd urin (1/10)
- grön gödsling Konstgödning är en kemiskt framställd cocktail av i första hand kväve, fosfor och kalium. Det tillsätts enbart för att växterna ska växa snabbt, men det tillför inte jorden någon näring långsiktigt.

För att tillverka 1 kg konstgödsel går det åt 1 kg olja och 108 kg vatten. Under tillverknings- processen släpps 7 kg växthusgaser ut i atmosfären.

4. VÄXTSKYDD

Föreningen arbetar förebyggande mot skadegörare och ogräs.

Endast växtskyddsmedel som är godkända för ekologisk yrkesodling används.

Växterna i trädgården kan ibland drabbas av någon typ av angrepp eller sjukdom. Ofta kan detta förhindras och lindras genom förebyggande åtgärder, som att växten har bra jord och tillgång till gödsel och vatten. Samodla gärna grönsaker och blommor. Marktäckning skyddar mot ogräs och innebär att man täcker över all öppen jord i odlingsbäddarna med fiberduk/insektsnät. Att använda sig av växtföljd och att välja hårdiga och motståndskraftiga sorter är också bra förebyggande insatser. Det är bra om nyckelpigor och andra naturliga fiender till skadedjurens trivs.

5. BIOLOGISK MÅNGFALD

Medlemmarna informeras om biologisk mångfald och invasiva arter.

Det är avgörande för planeten och vår överlevnad att livet både under och ovan jord gynnas och ges goda förutsättningar. Växter, buskar och träd, gärna gamla sorter, som avlöser varandra i blomning och frukt, ger näring till pollinerare och fåglar hela säsongen. En liten äng i ett hörn av trädgården, fågelbad och insektshotell gynnar också den biologiska mångfalden. Invasiva främmande växtarter har kommit till Sverige med mänsklig hjälp. De har inga naturliga fiender som håller dem tillbaka utan kan konkurrera ut inhemska arter och slå ut hela ekosystem vid massförekomst. Medlemmarna informeras om vilka invasiva arter som kan förekomma och hur de kan bekämpas.

På FOR:s hemsida, www.for.se, finns aktuell och bra information även om invasiva växter. FOR, Fritidsodlingens Riksorganisation, är ett samarbetsorgan för ideella organisationer med inriktning på fritidsodling. FOR bildades år 1989 av Riksförbundet Svensk Trädgård, Koloniträdgårdsförbundet och Sällskapet Trädgårdsamatörerna.

6. BEVATTNING, VATTEN OCH AVLOPP

Alla medlemmar informeras om smart bevattning och gällande avloppsregler.

Ett varmare och torrare klimat påverkar förutsättningarna för odling. Vatten är en ändlig resurs som vi måste spara och ta vara på. Bevattning ska utföras så effektivt som möjligt och bara där det behövs. Regnvatten ska tas tillvara och grävatten frändisk och tvätt ska återanvändas för bevattning av odlingarna. Punktbevattning, droppslang och kanna bör användas istället för vattenspridare. Riktad bevattning minskar även risken för fukt-relaterade svampsjukdomar och oönskade sniglar som trivs i fuktiga miljöer. Täckodling och marktäckning kan tillämpas för att minska avdunstning. Föreningen bör införa regler för tidsbegränsad bevattning under den varma sommarperioden och generellt avråda från vattenspridare. Gräsmattor bör över huvud taget inte bevattnas. Dessa åtgärder kan också sänka föreningens vattenkostnader. Föreningen bör ha en strategi för långsiktigt hållbara avloppslösningar.

En vattenspridare gör av med 150 l vatten på 20 minuter. En varm sommardag nås växtrötterna endast av ca 10 % av vattnet från spridaren – resten avdunstar.

7. ELDNING OCH GRILLNING

Föreningen har regler för eldning och förbud mot enskild eldning på lotterna.

Brandrök är hälsovådligt för människor och släpper ut koldioxid i atmosfären, i synnerhet rök från målat trä. Med lokala miljöförvaltningens tillåtelse kan dock miljödiplomerade föreningar bränna TORRT trädgårdsavfall, som inte kan komposteras eller flisas, en gång per år. Förutsättningen är att bränningen görs gemensamt och att det inte stör grannarna – enskild eldning på lotterna är förbjuden. Våren är bästa tidpunkten, eftersom det som ska brännas är torrast då. Vid grillning får endast miljömärkt rapsoljebaserad tändvätska, tändpapper, tändklossar, tändblock, eltändare eller tändrör användas. Därefter kan kolresterna grävas ned och berika jorden.

8. PRODUKTER OCH AVFALL

Källsortering av allt avfall, antingen genom sorteringsmöjlighet inom området enligt kommunens möjliga fraktioner eller genom att medlemmarna sorterar och nyttjar närliggande sopsorteringsstation. Detta minskar den totala mängden blandat avfall vilket kan ge föreningen minskade kostnader för kommunens hämtning.

Endast hushållskemikalier med låg miljöpåverkan för disk, tvätt och rengöring får användas i föreningen. Gråvattnet ska återanvändas för bevattning av odlingarna.

Byggmaterial och färg. Medlemmarna informeras om klimatsmarta val genom information på hemsidan.

Plast. Föreningen informerar medlemmarna om nackdelarna med plastanvändning och faran med mikroplaster och undviker engångsartiklar i plast. Medlemmarna uppmanas att ta med egen kopp/mugg till gemensamma samkväm. För fiberduk, regntunnor och övriga trädgårdsartiklar rekommenderas kraftigare och mer hållbara sorter.

Mikroplast är små plastfragment, en nanometer till fem millimeter stora. Plastföremål som hamnar i naturen smulas sönder över tid och bildar mikroplaster som tas upp av grödor, djur och människor. Scanna streckkoder med Kemikalieappen som visar om produkter innehåller farliga kemikalier. <https://www.sverigeskonsumenter.se/vara-projekt/kemikalieappen>

Texten är ett utklipp och sammanställning från Koloniträdgårdsföreningens hemsida, där du hittar mer information;

[Miljödiplomera föreningen - Koloniträdgårdsförbundet \(kolonitradgardsforbundet.se\)](http://kolonitradgardsforbundet.se)

